

การศึกษานี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาการรับรู้อาการอ่อนเปลี้ยของผู้ป่วยเด็กโรคมะเร็ง ผู้ปกครอง และพยาบาล กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยเด็กโรคมะเร็งที่มีอายุระหว่าง 7-12 ปี เข้ารับการรักษานในเด็กผู้ป่วยเด็ก โรงพยาบาลศรีนครินทร์ และโรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น ระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน 2551 จำนวน 77 คน ผู้ปกครองจำนวน 77 คน และพยาบาลผู้ให้การดูแลผู้ป่วยเด็ก จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 3 ชุด ชุดที่ 1 สำหรับผู้ป่วยเด็ก ชุดที่ 2 สำหรับผู้ปกครอง ชุดที่ 3 สำหรับพยาบาล ในแบบสอบถามทั้ง 3 ชุด ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคล ปัจจัยที่ทำให้อาการอ่อนเปลี้ยเพิ่มขึ้นและลดลง พร้อมทั้งการปฏิบัติและแบบประเมินอาการอ่อนเปลี้ย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย โดยใช้สถิติทดสอบที่ไม่ใช้พารามิเตอร์ (Nonparametric) ด้วยการทดสอบแบบ Kruskal Wallis Test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่ทำให้อาการอ่อนเปลี้ยเพิ่มขึ้น ในผู้ป่วยเด็กมี 3 ด้าน คือด้านสิ่งแวดล้อม โรคและการรักษา และด้านวัฒนธรรม ครอบครัวหรืออื่นๆ กลุ่มผู้ปกครองและพยาบาล มี 4 ด้าน คือ ด้านโรคและการรักษา บุคคลและพฤติกรรมของบุคคล สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมครอบครัวอื่นๆ
2. ปัจจัยที่ทำให้อาการอ่อนเปลี้ยลดลง ผู้ป่วยเด็กและพยาบาลมี 3 ด้าน คือ ด้านโรคและการรักษา บุคคลและพฤติกรรมของบุคคล และวัฒนธรรมครอบครัวหรืออื่นๆ กลุ่มผู้ปกครองมี 4 ด้าน คือ ด้านโรคและการรักษา บุคคลและพฤติกรรมของบุคคล สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมครอบครัว หรืออื่นๆ
3. การปฏิบัติเมื่อเกิดอาการอ่อนเปลี้ยทั้ง 3 กลุ่ม มีการรับรู้ที่ตรงกันคือ การจัดการอาการไม่พึงประสงค์อื่นๆ เช่น คลื่นไส้ อาเจียน ปวด พักผ่อนไม่เพียงพอ ซีด สามารถทำให้อาการอ่อนเปลี้ยลดลงได้
4. การประเมินอาการอ่อนเปลี้ย กลุ่มผู้ป่วยเด็กโรคมะเร็ง ผู้ปกครอง และพยาบาล มีการรับรู้อาการอ่อนเปลี้ยแตกต่างกัน ($P < .05$) ผู้ป่วยเด็กคะแนนสูงด้านการใช้พลังงาน และการทำหน้าที่ แต่ผู้ปกครองและพยาบาลคะแนนสูงด้านการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์

การศึกษานี้เป็นประโยชน์ทำให้เข้าใจถึงอาการอ่อนเปลี้ยในผู้ป่วยเด็กโรคมะเร็ง ที่เกิดในลักษณะของกลุ่มอาการ ข้อเสนอแนะในการจัดการอาการอ่อนเปลี้ยควรคำนึงถึงการจัดการในลักษณะของกลุ่มอาการ จากการค้นพบเรื่องการประเมินที่แตกต่างกัน เสนอแนะพยาบาลควรนำเครื่องมือมาใช้ในการประเมินอาการเป็นระยะ และฝึกทักษะในการประเมินอาการ เพราะอาการอ่อนเปลี้ยในผู้ป่วยเด็กโรคมะเร็ง สามารถเกิดได้ตลอดเวลา

This survey research intended to study perception of fatigue in cancer children, parents and nurses. Included in this study were 77 cancer children, their parents and 25 nurses. The children were between 7 to 12 years of age, and were admitted to the Pediatric Department of Srinagarind Hospital and Khon Kaen Central Hospital during July to November 2008. Data were collected by questionnaires. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation. The Kruskal-Wallis Test was used to compare the fatigue mean score between cancer children, parents and nurses.

Results showed that:

1. Cancer children perceive only three factors (environment, disease/treatment-related, personal/behavioral) as contributing to fatigue. Parents and nurses also perceive a fourth factor: cultural/Family/Others.

2. Cancer children and nurse perceive disease/treatment-related, personal/behavioral, cultural/Family/Others as alleviating fatigue. Parents perceive environment as more alleviating than children and nurses.

3. Cancer children, parents and nurse, show a striking similarity in their belief that management of the cluster of symptoms occurring with fatigue (e.g. nausea, vomiting, pain, sleeplessness and anemia) can relieve fatigue.

4. Cancer children, parents and nurses have a different perception of fatigue ($p < .05$). Cancer children have a high score in lack of energy and not able to function but parents and nurses have high score in altered mood.

This study was useful to create more understanding about characteristics of fatigue in cancer children as cluster symptoms. Therefore, nurses should see fatigue management as a management of combined symptoms (cluster symptoms). The different perceptions of fatigue by the three groups should lead to training of the nurses in using the instrument as a continuous monitoring device for the assessment of fatigue. Especially since most patients will face fatigue for the rest of their lives.